Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI »ISKRA«

ROK XXIX | Piątek 30 września 1938 r. | Nr. 268

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Możemy mówić o pokoju...

PRACOWITE OBRADY WIELKIEJ CZWORKI

Sudety wrócą do Niemiec 1 października

Śląsk Zaolzański przedmiotem nocnych narad Hitlera, Mussoliniego, Chamberlaina i Daladiera

MONACHIUM, 29.9. (tel. wł.) Doniosła konferencja czterech szefów rządów, na rezultat której oczekują z niecierpliwością narody państw nie tylko europejskich, lecz prawie całego świata rozpoczęły się dziś o godz. 12.45.

Obardy toczyły się w sali „Fuehrerhausu", najnowszego gmachu hitlerowskiego w Monachium. Zostały one poprzedzone śniadaniem wydanym w tym samym gmachu o godz. 12-ej przez kanclerza Hitlera ku czci Chamberlaina, Daladiera i Mussoliniego.

W obradach uczestniczą także włoski minister spraw zagranicznych hr. Ciano i v. Ribbentrop.

Obszerne korytarze gmachu przepełnione są dyplomatami i wyższymi urzędnikami.

Z Budapesztu przybył tu dzisiaj samolotem w charakterze obserwatora rządu węgierskiego szef gabinetu węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych hrabia Stefan Czaky.

O CZYM ROZMAWIANO?

Premier Daladier odbył dziś w „Fuehrebau" pierwszą rozmowę z Hitlerem i Goeringiem. Rozmowa ta miała charakter szczególnie serdeczny. Hitler wyraził nadzieję, że po historycznej konferencji w Monachium mogłaby powstać trwała współpraca Francji z Niemcami.

Daladier konferował następnie z Chamberlainem w tym samym duchu przyjaźni i solidarności, jakim odznaczało się już ostatnie spotkanie w Londynie. Wreszcie Daladier wymienił z Mussolinim kilka zdań grzecznościowych.

Potem dopiero na propozycję Hitlera czterech szefów rządu zebrało się na wspólną konferencję.

Dyskusja ogólna dotyczyła problemu czechosłowackiego. Hitler wyraził pogląd, że rozwiązanie tej sprawy winno nastąpić natychmiast bez czekania, aż rząd czechosłowacki wprowadzi w życie obietnice uregulowania sprawy.

Z kolei Chamberlain, Daladier, i Mussolini wyrazili opinię ich rządów o omawianym zagadnieniu.

Jak informują, Mussolini poruszył również sprawę wojny domowej w Hiszpanii i podobno zaproponował wycofanie ochotników włoskich z Hiszpanii.

KŁOPOTY ZE ŚNIADANIEM

Po pierwszym spotkaniu szefów rządów delegacja brytyjska udała się do swego hotelu na śniadanie, gdyż przyjęcie wydane przez Hitlera składało się wyłącznie z potraw zimnych. Na stole delegacji brytyjskiej ustawiono liczne bukiety, jakie przyniesiono do hotelu od obywateli Monachium.

Chamberlain w dobrym humorze. Po śniadaniu Chamberlain zaprosił do swego hotelu premiera Daladiera, z którym wspólnie udali się następnie na drugą konferencję, która rozpoczęła się o godzinie 16.30.

UROCZYSTY NASTRÓJ W MONACHIUM

MONACHIUM, 29.9. PAT. Monachium było dziś pod znakiem spotkania europejskich mężów stanu. Już od wczesnych godzin rannych rozpoczęto dekorowanie ulic i głównego dworca chorągwiami o barwach Rzeszy. Począwszy od godz. 8 rano nieprzeliczone tłumy zaczęły się gromadzić za ochronnymi kordonami SS. i AS., oczekując na przybycie specjalnego pociągu z Rzymu.

Mussolini zamieszkał w czasie swego pobytu w Monachium w „Prinz Karl Palais", hr. Ciano w hotelu „Vier Jahreszeiten". Lądowanie samolotów Chamberlaina i Daladiera nastąpiło na lotnisku Oberwiesenfeld. Chamberlain zamieszkał w hotelu „Regina Palast", — francuski zaś premier w „Vier Jahreszeiten".

BANKIET PO KONFERENCJI

MONACHIUM, 29.9. PAT. Konferencja rozpoczęta po południu trwała około 4 godzin. Rozmowy zakończyły się o godz. 20.30 po czym kanclerz Hitler podejmował szefów rządów i ich otoczenie bankietem.

Pretensje Polski i Węgier

na konferencji monachijskiej

MONACHIUM, 29.9. (tel. wł.) W kołach politycznych mówią, że na wczorajszej konferencji poruszona została sprawa rewindykacyj polskich i węgierskich i że konferencje, mające jeszcze nastąpić — poświęcone będą załatwieniu tej sprawy.

Czesi idą na dalsze ustępstwa

Pragną mieć granice, gwarantujące im bezpieczeństwo

LONDYN, 29.9. PAT. Agencja Reutera donosi: Jak informują z czeskich kół oficjalnych w Pradze, przed konferencją monachijską rząd czeski zgodził się na dalsze ustępstwa.

Oświadczenie to posiada rzekomo charakter oficjalny. Rząd czeski jest gotów ustąpić Niemcom terytorium z ludnością niemiecką powyżej 50 proc. i domagać się jedynie granic tego rodzaju, by pozwolić nowemu państwu czeskiemu na istnienie i obronę.

NOCNA KONFERENCJA CZTERECH

Omawiano sprawę Śląska Zaolzańskiego

MONACHIUM, 29.9. (tel. wł.) O godzinie 22-ej w pałacu kanclerskim rozpoczęła się trzecia narada z udziałem Hitlera, Mussoliniego, Chamberlaina i Daladiera.

Na konferencji tej omawiano sprawę pretensyj polskich i węgierskich. Rozmowa przeciągnęła się do późna i wyniki jej, do chwili oddawania numeru na maszynę (godz. 1 w nocy) nie były znane.

Zainteresowanie nocną konferencją czterech mężów stanu — było ogromne.

Zarówno politycy jak i dziennikarze z napięciem oczekują komunikatu o przebiegu rozmów.

Niemcy obejmą część Sudetów

1 października

MONACHIUM, 29.9. (tel. wł.) W kołach politycznych panuje przekonanie, że rząd czeski wyrazi zgodę na odstąpienie Sudetów Niemcom. Jako termin przekazania części Sudetów — wymienia się datę 1 października.

Całkowite objęcie spornego obszaru przez Niemcy nastąpić by miało do 10 października.

Min. Beck

U P. PREZYDENTA R. P.

WARSZAWA, 29.9. PAT. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym p. ministra spraw zagranicznych Józefa Becka.

Na wypadek przewrotu

W PRADZE

PRAGA, 29.9. PAT. Z kół słowackich donoszą, iż w razie ewentualnych zaburzeń wewnętrznych w państwie, jako wyniku reakcji społeczeństwa na ustępstwa wobec Rzeszy, partia autonomistów słowackich nosić się ma z zamiarem proklamowania niezależnej republiki słowackiej.

Nieprawdziwe pogłoski

o rzekomym załatwieniu sporu z Czechosłowacją

WARSZAWA, 29.9. PAT. Od wczoraj w szeregu stolic rozpowszechniane są wiadomości, jakoby sprawa sporu pomiędzy Polską i Czechami została załatwiona, a Praga udzieliła zadowalającej odpowiedzi.

Pogłoski te dziś, w dniu zjazdu w Monachium, przybrały na sile. Rozszerzane one są nawet w Warszawie przez niektóre obce przedstawicielstwa dyplomatyczne z podaniem treści i formy noty czeskiej.

Należy stwierdzić, że wiadomości te są nieprawdziwe, gdyż rząd czeski żadnej odpowiedzi dotychczas nie udzielił.

Cele rozsiewania tych wiadomości można łatwo ustalić. Rząd polski ureguluje swe postępowanie jedynie na zasadzie prawdy i faktycznego stanu rzeczy.

Fortyfikacje chińskie

WPADŁY W RĘCE JAPOŃSKIE

TOKIO, 29.9. Z kół wojskowych donoszą, że dziś rano wojska japońskie zajęły Tienkaszen, wskutek czego wszystkie najważniejsze fortyfikacje chińskie położone wzdłuż rzeki Jangtse, służące do ochrony Hankau, znajdują się już w rękach japońskich.

NA ŁAMACH PRASY

SIŁA PANSTWA

„Polska Zbrojna", artykuł omawiający sytuację międzynarodową rozpoczyna od przypomnienia konieczności siły wewnętrznej.

Polska musi być wielka, potężna — bez tego nie może ostać się w wirze dziejowych wydarzeń. A siła państwa polega nie tylko na ilości ludzi, na uzbrojeniu i zasobach gospodarczych. Temu wszystkiemu musi przewodzić duch niezłomny, odwaga i decyzja wielkich czynów.

Decyzja wielkich czynów, to przede wszystkim, decyzja prawdziwych zmian ustroju społecznego, które umożliwią prawdziwą jednolitość wewnętrzną.

GWARANCJA NIENARUSZALNOŚCI GRANICY POLSKO - NIEMIECKIEJ

padła już — przypomina „Dziennik Poznański" — kilka tygodni temu w Norymberdze,

teraz została powtórzona w sposób dokumentarny, który w polskiej polityce zagranicznej możemy uważać za jedno z najważniejszych osiągnięć dwudziestolecia odrodzonej państwowości, za osiągnięcie chyba równe uznaniu przez mocarstwa naszych wschodnich granic. Oczywiście wiemy, że znajdą się w społeczeństwie ludzie, którzy wagę tego oświadczenia Hitlera zechcą bagatelizować, bo! wiemy, że nie zabraknie zastrzeżeń tak trudnych do uniknięcia po wiekowym doświadczeniu współżycia polsko - niemieckiego: zastrzeżeń w rodzaju: — Ja tam Niemcom nie wierzę!

Nie zależy nam na odparciu takich rozumowań; należałoby bowiem dla zrozumienia ich źródła zabawić się raczej w analizę psychologiczną, niż w argumentację polityczną. Ocena jednak polityczna mowy dla Polski może być tylko jedna: sukces. Od nas już zależy, czy potrafimy ten sukces wyzyskać w sposób pozytywny dla kraju — i w skali międzynarodowej i w skali wewnętrznej. Zwłaszcza w skali wewnętrznej, bo sukces dyplomatyczny to tylko podstawa, która daje okazję do budowania w spokoju wysiłkiem całego społeczeństwa i wszystkich czynników siły gospodarczej, moralnej i — tak! tak! — militarnej kraju. Sukces dyplomatyczny, to celona dla narastania sił państwa do dalszych rozgrywek, nigdy zaś namiastek.. spoczywania na laurach.

Kogo zaś istotnie powodzenie polityki zagranicznej Polski nie przekonuje.. w argumentacji wewnętrznej, niech bierze chociażby do ręki — niezawsze Polsce przychylne a nawet polakożercze organy angielskie: „Daily Telegraph" czy „Niew Statesman".

Wyczyta tam zdanie: Polityka polska okazała się trzeźwa i daleko przewidująca.

BŁĘDEM PODSTAWOWYM

Czechosłowacji było — stwierdza dalej „Kurier Warszawski" — że

od początku zanadto uwierzyła w potęgę międzynarodowych wpływów masońskich z których usług korzystała, że przy budowie swego państwa tak mocno związała się z koniunkturą. Bo koniunktury mijają, a ziemia i jej lud, z prawa boskie i ludzkie, zostają. A wpływy wszelkich mafii, mogą być potężne, ale nie mogą być nigdy głębokie ni trwałe. Pierwsze wybuchy sił żywiołowych, opartych na instynkcie narodowym, na wierze, na miłości, czy na nienawiści, zmiatają je od razu z oblicza ziemi, niemal bez śladu.

I rzeczywiście: gdzie są dziś te wpływy, te „koniunktury"?

O 14 tys. więcej uprawnionych

DO GŁOSOWANIA

WARSZAWA, 28.9 (tel. wł.). W przyszłym tygodniu przesłane będą do okręgowych komisyj wyborczych spisy osób uprawnionych do głosowania przy wyborach do Sejmu.

Wobec naturalnego przyrostu liczby mieszkańców w ciągu ostatniego trzylecia liczba uprawnionych do głosowania powiększyła się o około 14 tys. osób.

Suma globalna budżetu

BEZ ZMIAN

WARSZAWA, 28.9 (tel. wł.). Ustalone są cyfry globalne nowego budżetu państwa na rok 1939-40. Zarówno po stronie wydatków, jak i dochodów nowy preliminarz utrzymany będzie na tej samej wysokości jak preliminarz na rok 1938-39.

Czerwony teror i zbrodnia

Komuniści czescy urządzili krwawą masakrę w Witkowicach

Strzelali do bezbronnych Polaków-robotników

CIESZYN, 29.9 (PAT). Masowe zwalnianie robotników polskich w zakładach hutniczych i przemysłowych w Trzyńcu, Witkowicach, Karwinie i t.d. trwa nadal. Zwalniani z pracy robotnicy, o ile zajmują mieszkania w koloniach robotniczych, są niezwłocznie wraz z rodzinami przy pomocy żandarmerii usuwani z mieszkań, które są natychmiast oddawane Czechom, przydzielonym przez zarząd wojskowy na ich miejsce.

W dniu wczorajszym, kiedy nowa grupa robotników polskich w Witkowicach otrzymała zawiadomienie o niezwłocznym zwolnieniu, doszło do krwawych zajść. Nowozaangażowani robotnicy, rekrutujący się z czeskich komunistycznych związków zawodowych, wznosili okrzyki „Niech żyją rządy komunistyczne". Wywiązała się bójka, podczas której komuniści zaczęli strzelać do bezbronnych robotników. Przybyła żandarmeria zamiast wziąć w obronę napadniętych Polakóów, dała kilkakrotną salwę do nich.

Kilkanaście osób odniosło rany, w tym dwie osoby ciężkie. Podobne zajściee miało miejsce w Karwinie, gdzie w związku z tym odbyły się liczne rewizje domowe i aresztowania. Aresztowanych wywieziono do Brna Morawskiego.

CZESI LIKWIDUJĄ WIELKIE WARSZTATY W BOGUMINIE

W związku z ostatnimi wypadkami na Śląsku Zaolzańskim, Czesi przystąpili do likwidowania jednych z największych w Czechosłowacji warsztatów kolejowych w Boguminie, który tworzy najważniejszy węzeł komunikacyjny na Śląsku Zaolzańskim. W ciągu dnia wczorajszego i dzisiejszego wywożono pośpiesznie maszyny i urządzenia warsztatów do Przerowa. Również akta i archiwa urzędów w Boguminie zostały wywiezione w głąb Moraw.

WYSADZENIE W POWIETRZE CZESKIEJ SZKOŁY

W Łyżbicach koło Trzyńca żandarmeria czeska przeprowadziła szereg rewizyj domowych, poszukując ukrytej broni. Żandarmi czescy postępowali w sposób niezwykle brutalny, bijąc kolbami domowników, zrywając podłogi i niszcząc meble.

Dzisiejszej nocy została wysadzona czeska szkoła ludowa w Łyżbicach, które kierownikiem był znany w całej okolicy czechizator i polakożerca.

„I POMNIKA „WOLNOŚCI"

Dzisiaj w nocy w Trzyńcu został wysadzony w powietrze czeski pomnik wolności, wystawiony swego czasu jako symbol panowania czeskiego na Śląsku Zaolzańskim. Ludność polska Trzyńca i najbliższych okolic z widocznym zadowoleniem komentuje zniesienie tego bolesnego symbolu. W powiecie Frydeckim, gdzie dotychczas panował względny spokój i nie dochodziło do jaskrawych incydentów, ostatnio zanotowano szereg poważnych starć pomiędzy ludnością polską a Czechami. Ubiegłej nocy słyszano w Morawskiej Ostrawie i w Zagłębiu Karwińskim liczne detonacje z okolic Polskiej Ostrawy.

REPRESJE WOBEC NAUCZYCIELI

CIESZYN, 29.9 (PAT). Czeskie władze Śląska Zaolzańskiego rozesłały do kierowników szkół polecenie niewypłacania na 1 pensyj nauczycielom, którzy się ukryli po stronie polskiej.

Rodziny osób zmobilizowanych będą otrzymywały pensje tylko po przedłożeniu pochodzącego z ostatniej chwili zaświadczenia bezpośrednich dowódców, że znajdują się jeszcze w oddziałach. Zarządzenie to wywołane zostało masową dezercją zmobilizowanych Polaków z wojska czeskiego.

WYBUCH NA MOŚCIE CIESZYŃSKIM

CIESZYN, 29.9 (PAT). Dziś w nocy w Cieszynie rozległa się silna detonacja. Jak się okazało, rzucono kilka granatów ręcznych na czeski budynek strażnicy przy moście w Cieszynie.

Budynek został uszkodzony. Wszystkie okna zarówno w budce, jak i w położonym po przeciwnej stronie domu, zostały rozbite.

Rano na miejsce wypadku przybyła czeska komisja śledcza.

OFICER CZESKI PRZEKROCZYŁ GRANICĘ

CIESZYN, 29.9 (PAT). Dziś przekroczył granicę i został zatrzymany przez polski posterunek graniczny porucznik wojsk czeskich. Tłumaczy się on, że kontrolując placówki czeskie, zabłądził na terytorium polskie. Odstawiono go do Cieszyna.

Rząd polski przestrzega Czechów

przed prowokacjami

WARSZAWA, 29.9 (PAT). W nocy z dn. 27 na 28 bm. został na pograniczu polsko-czeskim ostrzelany przez Czechów polski posterunek graniczny. Liczne strzały karabinowe były skierowane na budynek straży granicznej w punkcie przejściowym Górna Leszna na Śląsku Cieszyńskim.

Ministerstwo spraw zagranicznych wystosowało na ręce poselstwa czechosłowackiego w Warszawie protest z ostrzeżeniem.

Polska Straż Graniczn a czuwa nad Olzą.

We Francji

nie ma już strajków

PARYŻ, 29.9 (tel wł). Jak informują, apel francuskich związków zawodowych do robotników francuskich o zaniechanie jakiejkolwiek akcji strajkowej w obliczu grożącego niebezpieczeństwa odniósł pełny sukces. Od poniedziałku bowiem na całym terenie Francji nie strajkuje już ani jeden robotnik, podczas gdy jeszcze w ub. tygodniu liczba strajkujących wynosiła 80 tysięcy. Po zlikwidowaniu strajku przedstawiciele związków zawodowych wydali do wszystkich robotników płomienną odezwę, dziękując im za wykazaną dyscyplinę organizacyjną oraz uczucia patriotyzmu.

Paniczne nastroje w Czechach

Rząd czeski nakazał ewakuację urzędów z Pragi

Siedziba rządu przeniesiona do Turczańskiego św. Marcina

PRAGA, 29.9 (PAT). Wiadomości o zamiarze ewakuowania ośrodków życia państwowego z Pragi potwierdzają szerokie przygotowania, podjęte we wszystkich ministerstwach i innych urzędach, jak również m. in. w czeskiej agencji telegraficznej. Według informacyj z kół parlamentarnych siedziba rządu przeniesiona by została do miejscowości Turczański św. Marcin.

Przed dwoma dniami cały zapas złota czechosłowackiego banku emisyjnego przewieziony został pod silną eskortą na teren Słowacji.

W Pradze ustanowiona została wczoraj komisja ewakuacyjna, której zadaniem ma być szczegółowe opracowanie planu w tym względzie, a która składa się z przedstawicieli komendy miasta, ministra spr. wewnętrznych policji.

INFLACJA

Czeskie ministerstwo finansów wydało zarządzenie, podwyższające obieg monet zdawkowych z 160 do 300 koron na głowę. Zarządzenie to określane jest jako przejściowe i ma na celu pokrycie wzmożonego zapotrzebowania waluty obiegowej w życiu gospodarczym.

SĄDY WOJENNE W CZECHOSŁOWACJI

W dniu dzisiejszym prezydent republiki Benesz podpisał dekret, wprowadzający instytucje sądów wojennych na cały teren Republiki czechosłowackiej. Od tej chwili wszelkie próby obalenia porządku oraz nielegalne posiadanie broni palnej karane będzie na podstawie ustawodawstwa wojennego, przewidującego karę śmierci. Od wyroków tych nie ma odwołania.

KARA ŚMIERCI ZA NALEŻENIE DO KORPUSU SUDECKIEGO

GENEWA, 29.9 (tel. wł.). Z Pragi donosi agencja Havasa, że rząd praski wydał dekret, nakładający karę śmierci przez powieszenie za przynależność do Ochotniczego Korpusu Sudeckiego Henleina.

Obowiązek obywatelski

SPRAWDZIĆ LISTY WYBORCÓW

Udział obywatela, świadomego swych uprawnień i swych obowiązków, w akcie wyborczym, nie ogranicza się do samego głosowania, do stawienia się w oznaczonym dniu w lokalu wyborczym i wrzuceniu do urny kartki, na której obywatel stwierdza swą wolę obdarzenia zaufaniem tych, a nie innych kandydatów.

Moment ten poprzedzić musi zapewnienie sobie przez obywatela prawa do wybierania. A uzyskuje obywatel to prawo, gdy znalazł się na spisie wyborców.

Kto to prawo ma? Kto ma dostęp do spisu, obejmującego wszystkich wyborców w danym okręgu?

Muszą być oczywiście spełnione pewne warunki, by zostać umieszczonym w spisie wyborców.

A przede wszystkim: trzeba posiadać obywatelstwo polskie. Cudzoziemiec nie może figurować w spisie wyborców, tak samo, jak i te osoby, których polska przynależność państwowa jest wątpliwa, nie pewna.

Trzeba dalej mieć ukończonych 24 lat życia przed dniem zarządzenia wyborów (w obecnie zarządzonych wyborach przed dniem 12 września br.). Ale nie wszyscy, którzy dopełniają tego warunku, mają prawo do głosowania. Tracą je ludzie pozbawieni wyrokami sądowymi praw obywatelskich, ludzie wydaleni dyscyplinarnie ze służby państwowej lub samorządowej, wykluczeni karnie ze służby wojskowej, skazani na karę pozbawienia wolności za przestępstwa z niskich pobudek, ludzie psychicznie chorzy, znajdujący się w zakładach dla takich chorych, ludzie zamknięci w domach pracy przymusowej lub zakładach dla niepoprawnych.

Trzeba wreszcie mieć w danym obwodzie miejsce stałego zamieszkania, i to w przededniu zarządzenia wyborów (12 września br.), czego dowodem jest zapisanie do rejestru mieszkańców danej gminy.

Widzimy więc, że prawo obywatela do wybierania jest uwarunkowane bardzo ściśle, tak samo jak bardzo dokładnie jest zastrzeżone, komu to prawo nie przysługuje.

Chodzi więc obecnie o to, aby najszersze rzesze obywatelskie zainteresowały się swymi uprawnieniami. W tym też celu w pierwszych dniach października będą wyłożone do publicznego przeglądu w lokalach obwodowych komisji wyborczych spisy tych, którzy są faktycznie wyborcami. Między 6 a 13 października wyborca może sprawdzić, czy znajduje się w spisie, może wnieść reklamację z powodu pominięcia go, lub też zastrzec się przeciw wciągnięciu do spisu osób, nie uprawnionych do głosowania.

Z tego uprawnienia ma obywatel nie tylko prawo, ale i obowiązek jak najwydatniej skorzystać. Obowiązek to wysoce obywatelski. Tam, gdzie sporządza się spisy, obejmujące miliony ludzi, zawsze są możliwe przeoczenia, niedokładności, czy nawet błędy. Następstwem ich może być pozbawienie obywatela jednej z najważniejszych funkcji: wpływu na skład izb ustawodawczych. Świadomy zaś swego prawa obywatel do tego nie chce dopuścić. Kwestia, jak się ma ustosunkować do prądów politycznych, torujących sobie drogę przez akt wyborów — to jest rzecz zgoła odmienna i podlegająca dyskusji, pozostawiona do rozstrzygnięcia jego sumieniu, jego poglądom. Ale niezależnie od tego wszystkiego jest kwestia samego prawa do głosowania, jest dopilnowanie, by to prawo nie przepadło z przyczyn natury formalnej, t. j. przez pominięcie w spisie wyborców.

O to prawo przecież toczyła się na świecie przez dziesiątki lat walka. Prawo wyborcze, ograniczone początkowo do pewnych tylko stanów czy warstw, stanowiące przywilej — rozszerzało się z biegiem czasu, by objąć jak najszerszy zasięg obywateli, tak iż dziś każdy 24-letni obywatel państwa w swym miejscu stałego zamieszkania znajduje się w posiadaniu prawa do wybierania, a więc do wpływania na skład Sejmu.

Nie może być ztem dla nikogo obojętne, czy widnieje w spisie wyborców. A więc czy nie pozbawiono go jednego z najistotniejszych uprawnień obywatelskich.

To skontrolować — jest obowiązkiem każdego wyborcy. I w razie stwierdzonego pominięcia — upomnieć się o swe prawo.

Na tym bowiem polega poczucie obywatelskie, że gotowe jest do spełnienia obowiązków, ale zarazem i z całą bezwzględnością upomina się i obstaje przy swych uprawnieniach.

Odrutowana granica

We krwi i męce

płyną dni na Śląsku Zaolzańskim

Cieszyn, 29.9

W Cieszynie bez zmian — można by powiedzieć wzorem komunikatów wojennych. Co noc z tamtej strony Olzy dochodzi głuchy huk pękających granatów, słychać urywany grzechot karabinów maszynowych, a wreszcie zapada dręcząca cisza, spowita w mroki nocy poza kordonem...

Czesi czują się lepiej i pewniej w ciemnościach, ukryci w blokhauzach cementowych, umocnionych budkach strażniczych lub zgoła okopach, kopanych pośpiesznie wokół posterunków żandarmerii i na skrzyżowaniach dróg wiodących do ważniejszych miejscowości.

Zmobilizowani rezerwiści do 63 roku życia wcieleni zostali już do szeregów, a raczej wywiezieni w głąb Czech.

Osiedla i wsie polskie na Śląsku Zaolzańskim wydane zostały na łup bojówek komunistycznych i młodzieży szkolnej sprowadzonej z Czech, która uzbrojona, dufna w bezkarność znęca się nad kobietami i dziećmi, poluje dosłownie z karabinami w rękach na przekradających się do Polski uchodźców i rabuje wraz z komunistami, jeśli się da — dobytek wystraszonej ludności polskiej.

Ofiary czeskiego terroru, nasi Bracia zza Olzy, którzy pobici i pokrwawieni przez bojówki czeskie zbiegli na terytorium polskie, dzielą dzielą się wrażeniami ze swych przeżyć.

Granica obsadzona jest dziś nie tylko przez kordony wojska i milicji komunistyczno-młodzieżowej ale i poprzeciągano wzdłuż granicznej rzeki druty z prądem wysokiego napięcia, na których konają Polacy, natknąwszy się na nie przy przejściu granicy.

W Czeskim Cieszynie pojawił się samochód z generałem francuskim, w asyście licznych oficerów. P. generał interesował się podobno, jak wygląda granica w tym miejscu i czy z punktu widzenia strategicznego nadawałaby się na poczynienie umocnień i fortyfikacyj. Doradca Czechów po kilkugodzinnym objeździe wyjechał do Pragi, gdzie jest zapewne potrzebniejszy.

Krew coraz obficiej leje się na Śląsku Zaolzańskim. Coraz gęściej słychać strzały, coraz głośniej rozlega się krzyk rozpaczy z tamtej strony Olzy.

Miejmy nadzieję, że są to ostatnie dni „chwały" czeskiego żandarma i czeskiego Szwejka „bohatersko" potykającego się z kobietami i dziećmi.

Kłamstwa i prowokacje prasy sowieckiej

W dążeniu do „drugiej tury wojen i rewolucji"

Prasa sowiecka nigdy nie odznaczała się prawdomównością. Od dawna już kolportowana była w Moskwie anegdota o kłamliwości dzienników sowieckich. Anegdota ta i dzisiaj nie straciła swojej aktualności. Rozmawiając o dwóch czołowych dziennikach sowieckich pewien obywatel państwa Stalina powiedział:

Nie czytam ani „Prawdy" ani „Izwiestii", bo w „Prawdzie" nie ma izwiestii (wiadomości), a w „Izwestiach" nie ma prawdy.

Obywatel ten miał rację, bo żadna prasa na świecie nie używa tak perfidnych metod kłamliwego informowania społeczeństwa i prowokacyjnego zachowania się, jak właśnie prasa sowiecka. Kłamstwa i prowokacje wypełniają prasę sowiecką, zwłaszcza w tych okresach, kidy w stosunkach międzynarodowych powstają naprężenia i narastają konflikty.

Tak też jest to i obecnie, kiedy zatarg Czechosłowacji z państwami sąsiednimi przybrał groźne rozmiary, a mężowie stanu Europy czynią największe wysiłki, by zapobiec wojnie i utrzymać pokój. Jest to właśnie ta chwila, którą wykorzystują Sowiety dla puszczenia w świat kłamliwych i prowokacyjnych wiadomości. Warto niektóre z tych wiadomości przytoczyć, ażeby zilustrować haniebną rolę Moskwy w zatruwaniu opinii międzynarodowej. Nie mówiąc już o jak najszerszym rozkolportowaniu kłamliwych komunikatów czeskich, kto wie, czy nie zainspirowanych przez Moskwę,

jakoby prezydent Benesz zarządził powszechną mobilizację w Czechosłowacji na podstawie wskazówek premiera Chamberlaina i premiera Daladier, zaś Rumunia i Jugosławia miały oświadczyć przez swoich przedstawicieli dyplomatycznych w Budapeszcie, iż w razie wybuchu konfliktu zbrojnego pomiędzy Węgrami i Czechosłowacją, obydwa te państwa wystąpią przeciwko Węgrom.

Sowiecki aparat informacyjny rozpowszechnia obecnie wiadomości, jakoby rząd premiera Daladier znajduje się w przeddniu upadku. „Izwiestia" donoszą o tym w formie bardzo drastycznej, pisząc dosłownie, że „rząd Daladier'a skazany jest na zagładę. Jedynym środkiem przy pomocy którego będzie mógł pozostać na swoim stanowisku, jest nie udzielenie przezeń swej zgody na zwołanie parlamentu". Ta fałszywa wiadomość ma oczywiście na celu podburzenie ludności francuskiej przeciwko premierowi Daladier, z drugiej zaś strony zmierza do wywołania odpowiedniego efektu w Pradze w tym sensie, że rząd Daladiera już upada i że przyjdzie nowy rząd, który bezwzględnie poprze Czechy w ich oporze przeciwko pokojowemu załatwieniu spornych spraw z sąsiadami.

Analogiczne wiadomości ogłasza prasa sowiecka na temat bliskiego ustąpienia znienawidzonego w Sowietach premiera angielskiego Chamberlaina. Również i tego rodzaju wiadomości mają na celu wywołanie wrażenia,

iż w Anglji nastąpi zmiana rządu w kierunku odpowiadającym planom sowieckim.

Wszystkie te prowokacyjne i kłamliwe wiadomości prasy sowieckiej rozpowszechniane są przez moskiewski aparat informacyjny również za granicą przy pomocy sowiecie opłacanych agentów. Kłamstwo i prowokacja — to jest broń, jaką walczy Moskwa w dążeniu do wywołania upragnionej „drugiej tury wojen i rewolucji".

Ostatni pociąg (po przerwaniu przez Czechosłowację komunikacji z Polską) wjeżdża zza Olzy do Cieszyna.

Wyciąć i zachować!

Jak należy się zachować

na wypadek pogotowia obrony przeciwlotniczej

III. PODCZAS NALOTU NIEPRZYJACIELSKIEGO I BOMBARDOWANIA:

1. Zachowaj jak największy spokój we wszystkich okolicznościach i wpływaj w tym kierunku na innych.

2. Znajdując się w schronie, wykonaj ściśle zarządzenia organów obsługujących schron.

3. Nie opuszczaj schronu bez zezwolenia komendanta OPL. domu (bloku domów), względnie kierownika schronu.

4. Znajdując się w mieszkaniu, nie opuszczaj bez istotnej potrzeby pomieszczenia uszczelnionego lub zabezpieczającego i nie wyglądaj przez okno.

5. W czasie bombardowania pozostawaj blisko ściany (muru), mogącej osłonić cię przed odłamkami bomb, kamieni itp.

6. Zwracaj (powonieniem i wzrokiem uwagę, czy nie pojawia się w otoczeniu gaz bojowy.

7. Gdy stwierdzisz obecność gazu bojowego, alarmuj okrzykiem „gaz" znajdujących się najbliżej ciebie i nałóż maskę przeciwgazową, względnie tampon.

8. Gdy zauważysz uszkodzenie przewodów gazowych, wodociągowych lub krótkie spięcie przewodów elektrycznych, zawiadom o tym organ bezpieczeństwa domu (bloku domów).

9. Jeśli zostaniesz zraniony, nałóż sobie prowizoryczny opatrunek i udaj się w odpowiedniej chwili do najbliższego punktu rat. san. albo zawołaj pomocy domowego organu rat.-san.

10. Wykonuj zarządzenia komendanta OPL. domu (bloku domów) wydane przez niego osobiście lub za pośrednictwem domowych organów samoobrony.

11. Powierzoną sobie funkcję organu samoobrony wykonuj sumiennie i zachowuj się, jak żołnierz w czasie bitwy.

IV. Z CHWILĄ USŁYSZENIA SYGNAŁÓW ALARMU GAZOWEGO (GONGI, BICIE W SZYNY ITP.):

1. Jeśli nie znajdziesz się w schronie lub pomieszczeniu uszczelnionym, nałóż posiadaną maskę przeciwgazową (prowizoryczny tampon przeciwgazowy).

2. Nie otwieraj drzwi i okien twego pomieszczenia uszczelnionego lub zabezpieczającego, aż do odwołania alarmu gazowego.

3. Nie opuszczaj schronu lub pomieszczenia uszczelnionego bez zezwolenia komendanta OPL. domu, względnie kierownika schronu.

4. Zwracaj uwagę, czy gaz nie przenika do pomieszczenia, w którym się znajdujesz.

5. W razie koniecznej potrzeby wychodź ze schronu lub pomieszczenia uszczelnionego po uprzednim nałożeniu maski przeciwgazowej (tamponu przeciwgazowego).

6. Znajdując się z konieczności w terenie otwartym, omijaj z dala plamy chemiczne lub obłok gazowy i przebywaj krótko w terenie skażonym oparami, wytwarzającymi się z tych plam.

V. Z CHILĄ USŁYSZENIA SYGNAŁÓW ALARMU POŻAROWEGO (DZWONY I DZWONKI SŁUŻBY PRZECIWPOŻAROWEJ):

1. Opuść natychmiast mieszkanie, zabierając niezbędne przedmioty i udaj się na miejsce wskazane przez komendanta OPL. domu lub organa bezpieczeństwa samoobrony.

2. Schron opuść dopiero na zarządzenie komendanta OPL. domu (bloku domów).

3. Pomagaj organom samoobrony w akcji gaszenia pożaru i w utrzymaniu porządku.

4. Nie przeszkadzaj innym, jeśli twoja pomoc nie jest potrzebna.

VI. PO SKOŃCZONYM NALOCIE I BOMBARDOWANIU:

1. Pamiętaj, że alarm lotniczy, gazowy i pożarowy, odwołuje na terenie domu tylko komendant OPL. domu (bloku domów) przez swoje organa wykonawcze.

2. Pamiętaj, że do normalnych swych zajęć możesz wrócić dopiero po odwołaniu alarmu lotniczego lub lotniczego i gazowego, jeśli taki był ogłaszany.

3. Nie zbliżaj się do uszkodzonych budynków, grożących zawaleniem.

4. Nie zbliżaj się do miejsc, gdzie znajduje się bomba niezerwana (zagłębiona lub niezagłębiona) t. zw. niewybuch.

5. Jeśli podejrzewasz lub jeśli ci powiedziano, że uległeś skażeniu gazami parzącymi, udaj się jak najprędzej do najbliższego kąpieliska odkażającego.

6. Po odwołaniu alarmu, gdy nieprzyjaciel stosował gazy bojowe, przystąp do czynności, związanych z odkażaniem mieszkania, przedmiotów i materiałów. Zwracaj się w razie potrzeby o pomoc do organów bezpieczeństwa samoobrony.

7. Po odwołaniu alarmu napraw jak najprędzej wszelkie uszkodzenia, usuń braki itp. w swoim mieszkaniu i pomieszczeniu uszczelnionym (zabezpieczającym).

VII. OGÓLNIE.

1. Stosuj się ściśle do zarządzeń władz oraz komendanta OPL. domu (bloku domów), kierownika OPL. domu, w którym mieszkasz oraz do zarządzeń domowych organów samoobrony w czasie całej akcji samoobrony.

2. W razie potrzeby zwracaj się o wszelkie informacje i wskazówki do komendanta OPL. domu (bloku domów).

Płyną ofiary dla braci zza Olzy

Piękny czyn urzędników fabryki Hulczyńskiego

Z całego kraju płyną ofiary na pomoc doraźną dla naszych braci zza Olzy.

Nie pozostaje również w tyle świat pracy w Zagłębiu, któremu leży na sercu los ciemiężonych rodaków przez Czechów.

Oto pracownicy umysłowi T-wa Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza w Sosnowcu (Hulczyński) zebrali drogą dobrowolnych składek **775.50 zł.** i przesłali je do dyspozycji Komitetu walki o Śląsk za Olzą.

Ofiarodawcy wzywają tą drogą do złożenia ofiary na ten cel Kolegów z Sosnowieckiego T-wa Kopalń i Zakładów Hutniczych w Sosnowcu.

OFIARA PRACOWNIKÓW CEMENTOWNI „SOLVAY"

Na rzecz Polaków za Olzą opodatkowali się również jednorazowo w wysokości 1/2% pracownicy umysłowi i fizyczni cementowni „Solvay" w Grodźcu.

Ofiarność pracowników wspomnianych wyżej zakładów zasługuje na uznanie.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

30 Wrzesień — **Piątek**

Hieronima d. K., Zofii wd.
Słowiański: Imisława.
Słońca wsch. 5.34, zach. 17.18
Księżyca w. 16.37, zach. 21.7

HISTORIA PODAJE:

1288 Zmarł Leszek Czarny ks. Krakowski.
1658 Dania łączy się z Polską przeciw Szwecji.
1700 Urodził się ks. Stan. Konarski, ped'gog.
1854 Zmarł w Krakowie gen. Chłopicki.
1863 Na ulicach Warszawy Moskale ustawili szubienice i powiesili 5 powstańców.

PRZYSŁOWIA:

Dobra wieść, kiedy niosą jeść.

AFORYZMY:

Rozważny człowiek nie skoczy za nadzieją, która wpadła do wody.

RADY PRAKTYCZNE:

Ramy złocone pocierać lekko gąbką, umoczoną w occie i spłukać je po tym czystą wodą bez obcierania.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Indie mówią" (Drum).
EDEN: „Rosalie".
PATRIA: „Profesor Wilczur".

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:

J. Garbaczewskiego — ul. Sienkiewicza 9
C. Truszkowskiego — ul. Piłsudskiego 46
L. Turskiego — ul. 1-go Maja 18
W. Wasilewskiego — ul. Modrzejowska 10
W. Zieleżińskiego — ul. Orla 28

Inż. Sowiński przewodniczącym

WOJEWÓDZKIEGO KOLEGIUM WYBORCZEGO

Na podstawie przepisów ordynacji wyborczej do Senatu generalny komisarz wyborczy powołał na stanowisko przewodniczącego wojewódzkiego kolegium wyborczego na woj. Kieleckie prezesa Izby przemysłowo-handlowej inż. Sowińskiego z Zawiercia, na zastępcę zaś prezesa Sądu okręgowego w Sosnowcu sędziego Kurkowskiego.

× **KURSY INFORMACYJNE OBRONY PRZECIWLOTNICZO - GAZOWEJ.** Zarząd Obwodu miejskiego LOPP w Dąbrowie Górniczej organizuje 3 godzinne bezpłatne kursy obrony przeciwlotniczo - gazowej. Zgłoszenia przyjmuje biuro Obwodu w godz. od 17 do 19. Kursy odbywać się będą w godz. wieczorowych od 18 do 21.

× **ZABAWA TANECZNA U „CZARNYCH".** W dniu 1 października rb. w sali KPW przy ulicy Kilińskiego w Sosnowcu odbędzie się zabawa taneczna urządzona przez RKS Czarni. Początek zabawy o godz. 20.

Walka z anarchią plakatową

W OKRESIE WYBORCZYM

Władze administracyjne wydały aktualne przypomnienie w związku z rozpoczynającą się akcją propagandową komitetów wyborczych, powoływanych z okazji zbliżających się wyborów do ciał ustawodawczych i wyborów samorządowych.

Przypomnienie to zwraca uwagę, iż plakaty mogą być umieszczane jedynie w miejscach specjalnie na ten cel przeznaczonych. Zalepianie murów kamienic odezwami, powoduje bowiem szpecenie wyglądu zewnętrznego miasta. Za rozlepianie plakatów w miejscach niedozwolonych nakładane będą grzywny do wysokości 3.000 złotych i areszt do 3 miesięcy.

Zmiany w programie nauczania

W SZKOLNICTWIE ŚREDNIM

W szkolnictwie średnim przeprowadzane są zmiany w programie nauczania, dostosowane do zaleceń min. oświaty.

We wszystkich szkołach nauka religii zajmować ma co najmniej 2 godziny tygodniowo.

Zwiększono również godziny, poświęcane wychowaniu fizycznemu i przysposobieniu wojskowemu. Na p. w. przewidziane mają być w rozkładach zajęć 3 godziny tygodniowo.

Z Tygodnia Lotniczego

W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Nawiązując do sprawozdania z niedzielnego przebiegu Tygodnia lotniczego w Dąbrowie Górniczej podajemy, że Tydzień lotniczy w roku bież. wypad. b. dobrze.

Bardzo liczny pochód został rozwiązany przy pomniku Kościuszki — gdzie do zebranych wygłosił piękne i podniosłe przemówienie o celach i zadaniach LOPP prof. W. Kuźniak.

W niedzielę odbyły się na Stadionie Miejskim zawody sportowe w maskach. Program tych zawodów nie został całkowicie wykonany z przyczyn od Komitetu Tygodnia lotniczego niezależnych.

Wybory delegatów związków

PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH do ZGROMADZENIA OKRĘGOWEGO

Zgodnie z zarządzeniem p. wojewody kieleckiego odbyły się w środę dnia 28 bm. pod przewodnictwem p. W. Domańskiego, prezesa Sosnowieckiego Oddziału Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych R. P. w gmachu tegoż Związku przy ul. Sienkiewicza 17a wybory delegatów związków pracowników umysłowych, zrzeszonych w Radzie Okręgowej Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Sosnowcu do zgromadzenia okręgowego w okręgu wyborczym nr. 27, obejmującym powiaty sosnowiecki miejski i Będziński, które dały wynik następujący: pp. **W. Domański, A. Kośmider, J. Kossek, K. Lisowski, K. Ostrowski i P. Wocka** (Polski Związek Zawodowy Pracowników Przemysłowych i Handlowych Rz. P.), **Z. Rakieć** (Związek Pracowników Instytucyj Ubezpieczeń Społecznych), **Z. Adamski** (Zrzeszenie Pracowników Banku Polskiego) i **T. Zieliński** (Związek Majstrów Fabrycznych R. P.)

× **WALNE ZGROMADZENIE DELEGATÓW RADY OKRĘGOWEJ UNII ZZPU W SOSNOWCU.** Prezydium Rady Okręgowej Unii Związków zawodowych pracowników umysłowych przypomina, że walne zgromadzenie delegatów odbędzie się w sobotę dnia 1 października br. o godz. 18 w lokalu Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza 17-a. Obecność delegatów i członków komisji rewizyjnej jest obowiązkowa.

× **ZJAZD PRZEDSTAWICIELI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH ZATRUDNIONYCH W GÓRNICTWIE ZAGŁĘBIA DĄBROWSKO - KRAKOWSKIEGO.** W niedzielę, dnia 2 października br. o godz. 11 w lokalu Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza 17-a odbędzie się zapowiedziany zjazd przedstawicieli pracowników umysłowych, zatrudnionych w kopalniach Zagłębia Dąbrowsko Krakowskiego w sprawie ustalenia dalszej akcji o układy zbiorowe.

× **ZABAWA JESIENNA W PARKU SIELECKIM** zorganizowana przez Chrześcijańskie Towarzystwo Dobroczynności na dzień 2 października br. została odłożona na następną niedzielę t. j. na dzień 9 października br.

Plenarne zebranie Izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu

Onegdaj odbyły się pod przewodnictwem prezesa Z. Sowińskiego dwa plenarne zebrania Izby przemysłowo handlowej w Sosnowcu, poprzedzone posiedzeniem sekcji górniczej, handlowej i przemysłowej, oraz zarządu Izby.

Mianowicie — o godz. 18 odbyło się nadzwyczajne zebranie plenarne, na którym dokonano wyboru delegatów Izby do Zgromadzeń Okręgowych, w myśl art. 32 ordynacji wyborczej do Sejmu, zaś o godz. 18.30 odbyło się czternaste z kolei w bieżącej kadencji Izby plenarne zebranie.

Do Zgromadzeń Okręgowych wybrano następujące osoby:

OKRĘG WYBORCZY Nr. 24

— 8 delegatów,

pow. kielecki i włoszczowski.

Chyla Jan — Kielce, Gryszka Jan — Szczekociny, Karski Tomasz — Nieznanowice, Kotowski Lucjan — Kielce, Kwieciński Otmar — Kielce, Pachoł vel Pachel Chaim — Kielce, Walczyński Jan — Kielce, Wawrzyniak Czesław — Kielce.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 25

— 9 delegatów,

pow. częstochowski miejski i częstochowski

inż. Borkowski Jerzy — Częstochowa Cholewicki Jerzy — Częstochowa, inż. Kostkiewicz Stanisław — Częstochowa, Mijakowski Kazimierz — Krzepice, Nowicki Czesław — Częstochowa, Piotrowski Leon — Częstochowa, Prusicki Stanisław — Częstochowa, Szweykowski Tomasz — Częstochowa, Tetzlaff Emil — Częstochowa.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 26

— 6 delegatów,

pow. Zawierciański i Olkuski:

Bobrzecki Stanisław — Olkusz, Cisłowski Roman — Wolbrom, Erbe Aleksander — Zawiercie, Grabe Eryk — Żarki, Steinhagen Aleksander — Myszków, Walczyński Antoni — Zawiercie.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 27

— 13 delegatów,

pow. Sosnowiecki miejski i Będziński

mgr. Gadomski Kazimierz, Garliński Bronisław, Gruszczyński Edmund, inż. Grychowski Stanisław, inż. Jankowski Władysław, inż. Jaguczański Paweł, Kałkowski Antoni, inż. Laubitz Mieczysław, inż. Marczewski Włodzimierz, inż Przedpełski Józef, inż. Rodziewicz Jan, Strojny Władysław, dyr. Zieleniewski Mieczysław.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 28

— 9 delegatów,

pow. jędrzejowski, miechowski i pińczowski

Broszkiewicz Feliks — Jędrzejów, Gnodnikiewicz Bonawentura — Miechów, Koziara Bolesław — Wiślica, Łazowski Michał — Jędrzejów, Łukasik Leon — wieś Kołosy, Nowicki Ignacy — Miechów, Olkuśnik Józefat — Miechów Piasecki Michał — Pińczów, Skowronek Władysław — Jędrzejów.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 29

— 7 delegatów,

pow. sandomierski i stopnicki

Andrzejewski Karol — Sandomierz, Budzyński Kazimierz — Busko-Zdrój, Dąbkowski Stanisław — p-ta Lipnik, Łudczak Bolesław — Chmielnik, Sokołowski Jan — Sandomierz, Śliwiński Wincenty — Busko-Zdrój, Wolak Marian — Sandomierz.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 30

— 8 delegatów,

pow. opatowski i iłżecki

inż. Dąbrowski Jan — Starachowice, Genswald Jan Ostrowiec Świętokrzyski, Lipko Kazimierz — Wierzbnik, Precht Włodzimierz — Ostrowiec Świętokrz., Stelmaszyński Jerzy — Opatów Kiel., Szenuar Henryk — Ostrowiec Świętok., Szlachetka Karol — Iłża, Szymański Adam — Iłża.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 31

— 8 delegatów,

pow. konecki i opoczyński

Błachowski Zygmunt — Fidor, Ławacz Antoni — Końskie, Nowacki Tadeusz Teodor — Bliżyn, Sosnowski Józef — Skarżysko Kam., Schwendke Edmund — Opoczno, Wilman Roman — Skarżysko, inż Witwicki Kazimierz Jan — Skarżysko, Zakrzewski Ignacy — Opoczno.

OKRĘG WYBORCZY Nr. 32

— 9 delegatów,

pow. radomski miejski, radomski i kozienicki

Bogacki Romuald — Radom, Dutkiewicz Bronisław — Pionki, Frenkiel Piotr — Radom, inż. dr. Klonowski Zygmunt Radom, mgr. farm. Łagodziński Feliks — Radom, Narbutt-Dowgiałło Bolesław — Radom, dr. inż. Prot Jan — Pionki, Saski Jan — Radom, Żak Stanisław — Radom.

Opinia prezesa Izby

o sytuacji gospodarczej

Na wstępie plenarnego zebrania przyjęto protokół z poprzedniego zebrania, po czym **prezes Sowiński** wygłosił obszerne przemówienie na temat sytuacji gospodarczej ogólno-polskiej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji gospodarczej w województwie Kieleckim w połowie 1938 r.

W przemówieniu swym prezes Sowiński zobrazował sytuację gospodarczą w głównych państwach świata, ilustrując uwagi swe szeregiem cyfr statystycznych i wskaźników produkcji przemysłowej, przyjąwszy za podstawę rok 1928. Na tle sytuacji gospodarczej ogólno-światowej, prezes Sowiński scharakteryzował **sytuację** gospodarczą w Polsce, a w szczególności w woj. Kieleckim. Omawiając stan koniunkturalny w Polsce mówca szczególną uwagę poświęcił sytuacji w rolnictwie, wywierającej zawsze duży wpływ na stan przemysłu, którego zbyt, jak wiadomo, uzależniony jest w znacznej mierze od zdolności nabywczej sfer rolniczych.

Przechodząc do omówienia stanu przemysłu, prezes Sowiński wskazał na podstawie danych statystycznych, iż **sytuacja w przemyśle w Polsce wykazuje cechy większej trwałości**, niż w innych krajach, jakkolwiek tempo wzrostu produkcji w Polsce uległo pewnemu osłabieniu.

Sytuacja przemysłu w Polsce i w woj. Kieleckim

O stanie rozwoju przemysłu i handlu w Polsce w ogóle, a w szczególności na terenie woj. Kieleckiego można sądzić także na podstawie wzrostu ilości wykupionych świadectw przemysłowych. Tak więc w okresach: jednym — listopad 1936 do czerwca 1937 i drugim — listopad 1937 do czerwca 1938 wykupiono świadectw przemysłowych: a) przez przedsiębiorstwa przemysłowe w całej Polsce 227.056 w pierwszym okresie i 246.540 w drugim okresie, czyli więcej o 8,6 proc., zaś **w woj. Kieleckim** 16.658 w pierwszym okresie i 19.619 w drugim okresie, czyli więcej o 17,6 proc. b) przez przedsiębiorstwa handlowe: w całej Polsce 4262,419 w pierwszym okresie i 441.740 w drugim okresie, czyli więcej o 3,6 proc., zaś w woj. Kieleckim 37,702 w pierwszym okresie i 38.691 w drugim okresie, czyli więcej o 2,6 proc.

Z kolei prezes Sowiński omówił sytuację handlu zagranicznego Polski w okresie 8-miu miesięcy 1937 r. w porównaniu z takimże okresem roku bieżącego, opierając swe na ten temat uwagi na danych Głównego Urzędu Statystycznego, oraz na wynikach ankiet w odniesieniu do terenu woj. Kieleckiego, przeprowadzonych przez Izbę.

RUCH CEN

W dalszym ciągu omówiony został ruch cen głównięjszych artykułów przemysłowych i rolniczych w Polsce w porównaniu z 1928 r. Na podstawie przytoczonych cyfr, mówca stwierdził, iż ceny hurtowe artykułów przemysłowych i rolniczych, które w okresie kryzysu gospodarczego najniższy swój poziom osiągnęły w 1935 i 1936 r., zaś najwyższy prawie wszystkich artykułów — 1937 r. w roku bieżącym w przeważającej większości **uległy stałej zniżce**. Spadek ogólnego wskaźnika cen artykułów przemysłowych w lipcu 1938 r. w stosunku do wskaźnika za 1937 r. wynosi 5 proc., zaś także spadek ogólnego wskaźnika cen artykułów sprzedawanych bezpośrednio przez rolników — 11 proc. Jedynie nie uległ zmianie wskaźnik cen w lipcu roku bieżącego w stosunku do wskaźnika w 1937 r. dla węgla kamiennego i żelaza. W innych działach miały miejsce mniejsze lub większe wahania cen. O ile chodzi o sytuację na terenie woj. Kieleckiego w zakresie cen, to odbiega ona na ogół nieznacznie od stanu ogólno-polskiego.

Z kolei prezes Sowiński zaznaczył, iż **w ruchu budowlanym po pewnym zahamowaniu**, wywołanym zmianą przepisów budowlanych, w ostatnich miesiącach nastąpiło ożywienie, spowodowane tendencją wyzyskania pełni ulg podatkowych, które wygasają z końcem bieżącego roku.

Wreszcie prezes Sowiński omówił stan rynku pracy, oraz zagadnienie sojalne na tle akcji strajkowej w Polsce, **ze szczególnym uwzględnieniem woj. Kieleckiego.** Prezes Sowiński podkreślił, iż dzięki dalszemu ożywieniu w przemyśle skutkiem zwiększenia się ruchu inwestycyjnego w Polsce w ogóle, a w szczególności w COP., **stan zatrudnienia w zakładach przemysłowych uległ poprawie w porównaniu z rokiem ubiegłym.** Miesiąc sierpień i wrzesień na tym odcinku przynoszą dalszą poprawę.

Izba przeciwko nieuzasadnionej panice

Kończąc swe przemówienie, prezes Sowiński stwierdził, iż w związku z ostatnimi wydarzeniami na terenie międzynarodowym, **nieodpowiedzialne czynniki szerzą w kraju niepokój**, powodując niczym nie uzasadnione wycofywanie przez część ludności wkładów oszczędnościowych z instytucyj bankowych i będąc wyrazicielem opinii całej Izby, **napiętnował tego rodzaju działanie, jako wysoce szkodliwe i nieobywatelskie.** Prezes Sowiński dał wyraz przeświadczeniu, że sfery gospodarcze, reprezentowane przez Izbę Sosnowiecką, przeciwstawią się tym objawom braku dyscypliny obywatelskiej i będą skutecznie przeciwdziałać szerzeniu niepokoju pozbawionego jakichkolwiek bądź podstaw.

Powyższy apel prezesa Sowińskiego przyjęty został przez zebranych gromkimi oklaskami.

SPRAWOZDANIA

Następnie **wicedyrektor Siekański**, oraz radca prawny **Braun** złożyli kolejno sprawozdanie z ostatnich ważniejszych prac Izby, a mianowicie wicedyrektor Siekański z dziedziny spraw komunikacyjnych, handlu zagranicznego i podatkowych, zaś radca prawny Braun z zakresu prawa i administracji stosunków gospodarczych, oraz spraw organizacyjnych i socjalnych.

W związku ze sprawozdaniami, **radca Kwieciński** z Kielc **poruszył szereg kwestii**, które — zdaniem jego — **stanowią** poważne bolączki dla życia gospodarczego, jeśli chodzi o stosunek czynników administracyjnych **przy regulowaniu** różnego rodzaju zagadnień, **związanych** z przemysłem.

Mianowicie radca Kwieciński podniósł **konieczność unormowania problemu szkolenia nowego narybku fachowców**, zliberalizowania postępowania w zakresie stosowania przepisów budowlanych, w szczególności w odniesieniu do inwestycyj w COP., równomiernego traktowania inwestorów prywatnych w COP. w porównaniu z inwestorami, których działalność opiera się na kapitałach państwowych. Ponadto radca Kwieciński wskazał na ujemne skutki, jakie wynikają ze zbyt powolnego rozpatrywania przez władze umów zbiorowych, zawieranych przez zrzeszenia przemysłowe z odpowiednimi związkami zawodowymi. Wreszcie radca Kwieciński poruszył trudności, na jakie napotyka przemysł prywatny w związku z odpływem licznych rzesz fachowych pracowników do COP. Wnioski radcy Kwiecińskiego przekazane zostały Zarządowi Izby do rozpatrzenia.

Wygłoszone przez prezesa Sowińskiego, wicedyrektora Siekańskiego i radcę prawnego Brauna sprawozdania przyjęte zostały do zatwierdzającej wiadomości.

W dalszym ciągu dyr. Gadomski zreferował preliminarz dodatkowego budżetu Izby na rok 1938, oraz preliminarz budżetu Izby na rok 1939.

Zebranie plenarne uchwaliło jednomyślnie przedstawione preliminarze i upoważniło prezesa oraz dyrektora Izby do przedstawienia tych preliminarzy Ministerstwu Przemysłu i Handlu celem zatwierdzenia.

Wojażer bez prawa jazdy

najechał samochodem na kobietę

W ub. piątek została przejechana przez samochód osobowy na ulicy 3-go Maja w Sosnowcu **Henryka Wcisło**, **doznając złamania podstawy czaszki.**

Ofiarę wypadku przewieziono w stanie groźnym do szpitala.

Kierowca samochodu, nie troszcząc się o ofiarę wypadku zwiększył szybkość i odjechał w niewiadomym kierunku.

Zawiadomiona o wypadku policja wszczęła dochodzenie i po upływie czterech dni odszukała nieostrożnego kierowcę. Okazał się nim wojażer **Rubin Jakub Diament** z Sosnowca, nie posiadający prawa jazdy.

Diamenta przekazano do dyspozycji sędziego śledczego, który **polecił osadzić go w więzieniu.**

Krwawa tragedia na Pogoni

Bezrobotny urzędnik zranił ciężko kelnera

a sam popełnił samobójstwo

Wczoraj w późnych godzinach popołudniowych mieszkańcy dzielnicy pogońskiej w Sosnowcu poruszeni zostali wiadomością o krwawej tragedii, której terenem było mieszkanie **Władysława Łodarskiego** przy ulicy Rysiej 6.

Wczoraj do mieszkania Łodarskiego przyszedł jego znajomy **Zygmunt Bałazy**, bezrobotny urzędnik, liczący około 25 lat.

W pewnej chwili lokatorzy domu usłyszeli **odgłosy strzałów, dochodzące z** mieszkania Łodarskich. **Strzelał z rewolweru Bałazy do Łodarskiego, raniąc go trzykrotnie w rękę, brzuch i nogę.**

Gdy Łodarski padł na podłogę, Bałazy czwartą kulę wpakował sobie w głowę, **ponosząc śmierć na miejscu.**

Łodarskiego w stanie groźnym przewieziono na oddział chirurgiczny szpitala Ubezpieczalni Społecznej, gdzie poddano go operacji.

Łodarski od szeregu lat pracował jako kelner w restauracji „Savoy" w Sosnowcu.

Co było przyczyną krwawej tragedii, trudno narazie ustalić.

Jak mówią, Bałazy kochał się w żonie Łodarskiego, jednakże nie cieszył się jej wzajemnością.

Wiedząc, że Łodarska nie porzuci dla niego męża postanowił zabić Łodarskiego i popełnić następnie samobójstwo.

Premiowane książeczki oszczędnościowe

Dnia 27 września br. odbyło się w PKO. trzecie publiczne premiowanie książeczek oszczędnościowych serii „V" grupy C.

W premiowaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za ubiegły kwartał w terminie do dnia 31 sierpnia 1938 r.

Premie po 500 zł. padły na nr.: 805700 813140 824060 834719 841684 864804.

Premie po 250 zł. padły na nr.: 801865 804278 805055 807522 809288 811880 820864 823819 828351 829284 829462 830915 832965 834278 843254 845687 849522 851645 852705 853874 854986 863176 863791 870837 875277 877616 879260 879792.

Premie po 100 zł. padły na nr.: 800379 800902 801240 802581 802824 803768 803909 804015 805868 806428 806910 807507 808165 808367 809573 809940 810656 811617 813275 815465 813695 815713 816353 816376 816636 816950 817724 817740 818218 818295 818488 818904 819356 819787 820985 822337 824998 825514 826050 826138 826917 830016 830087 830929 831613 832342 833570 833998 834083 835247 836507 837005 837093 837862 840487 840760 843965 844309 845095 845633 845763 850141 853401 853401 853535 853680 853914 854747 856507 857066 857515 859704 860509 860749 862098 867247 863737 864268 865924 865971 866823 868069 870124 870196 871605 872501 872932 837070 873592 973900 873983 874142 875087 875482 875867 876194 976619 877153 877292 870205 878241 378969 879044 879808.

Ponadto wylosowano **274 premij po 30 zł.** Ogółem padło 442 premij na sumę 34.100 złotych.

Po raz drugi padły premie po 50 zł. na następujące książeczki nr.: 811136 826943 829241 864928.

O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii V-ej jest stały wzrost liczby premij w miarę wzrastania wkładów na książeczce, przy czym po otrzymaniu premii książeczki nie tracą swej wartości, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach, pod warunkiem regularnego opłacania dalszych wkładek.

Premie wylosowane w poprzednim premiowaniu dotychczas nie podjęte:

po 500 zł. nr.: 840715,

po 100 zł. nr.: 841457,

po 50 zł. nr.: 828867 829596 831982 839544 845454 862932.

6 miesięcy więzienia

ZA SYMULACJĘ NAPADU RABUNKOWEGO

Mieszkaniec Sosnowca 36-letni Nachim Szajnerman zawiadomił 26 marca br. II komisariat pp., że został napadnięty przez dwóch nieznanych uzbrojonych w rewolwery osobników, którzy zrabowali mu 285 zł.

Przeprowadzone przez policję dochodzenie wykazało, że Szajnerman napad symulował, wobec czego pociągnięto go do odpowiedzialności sądowej.

W tych dniach Sąd okręgowy w Sosnowcu rozpatrywał sprawę Szajnermana i skazał go na sześć miesięcy więzienia.

—oOo—

Przebity nożem

NA ULICY

Wczoraj podczas zajścia na ulicy Dekerta w Sosnowcu został przebity nożem Tadeusz Nowak.

Nowaka przewieziono do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Policja prowadzi dochodzenie.

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś, dnia 30 bm. o godz. 15.30 ostatnie przedstawienie dla młodzieży szkolnej, tragedii Stefana Żeromskiego pt. „SUŁKOWSKI".

Pozostałe bilety do nabycia w kancelarii teatru.

Jutro, dnia 1 października o godz. 20.30 premiera niezwykle dowcipnej i aktualnej politycznej komedii W. Bus-Fekete'go „JEAN". Udział biorą pp.: Butkiewiczowa, Granowska, Kryńska, Verbrodt, Domański, Korczyński, Lubelski, Nawrocki i inn. Oprawę dekoracyjną przygotował Feliks Krassowski.

—oOo—

Teatr w Katowicach

Piątek, 30 bm. g. 20 — „Damy i Huzary".

Sobota, 1 października godz. 20 — „Zabawa".

Niedziela, 2 października godz. 15,30 — „Gałązka rozmarynu"; godz. 20 — „Zabawa".

Poniedziałek, 3 października godz. 20 — Występ chóru Juranda.

Wtorek, 4 października godz. 20 — „Faust".

Środa, 5 października godz. 20 — „Zabawa".

B. ochotnicy wojenni

DLA BRACI ZA OLZĄ

W ub. czwartek odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie b. Ochotników Wojennych Armii Polskiej w Czeladzi, na którym po omówieniu wytworzonej sytuacji — uchwalono wysłać depeszę do Naczelnego Wodza treści następującej:

Byli Ochotnicy Wojenni zrzeszeni w Związku b. Ochotników Armii Polskiej Oddział w Czeladzi na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu swych członków w dniu 29 września rb. po omówieniu doniosłości ważnych i historycznych chwil uchwalili jednogłośnie zameldować i oddać się do dyspozycji Swojego Wodza, wyrażając gotowość w każdej chwili do walki o słuszne prawa swych braci za Olzą.

—

Również oddział b. ochotników w Będzinie powziął podobną uchwałę, rozpoczynając jednocześnie werbunek ochotników do korpusu Zaolzańskiego. Biuro oddziału mieści się w lokalu poczty (I piętro, pokój nr 10).

—oOo—

Beznogi inwalida

POBITY PRZEZ KOBIETY

Wczoraj wieczorem zgłosił się do Pogotowia Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu niejaki Leonard Kołat (Naftowa 17), inwalida beznogi, posługujący się protezą, z prośbą o udzielenie mu pomocy.

Kołat miał pokiereszowaną twarz, przyczym urządziły go tak podobno sąsiadki.

Pokrwawionemu Kołatowi zrobiono na miejscu opatrunek.

—oOo—

Zmiana terminu

„JESIENNEJ WYSTAWY KATOWICKIEJ"

Według otrzymanych wiadomości uruchomienie „Jesiennego Pokazu Targowego" w Katowicach, zapowiedziane w dniu 1 października br. pomimo pełnej obsady stoisk, z przyczyn niezależnych od Śląskiego Towarzystwa Wystaw Propagandy Gospodarczej i na życzenie znacznej ilości wystawców, przesunięte zostało na dzień 9 października 1938 r.

W związku z powyższym o wszelkie informacje w tej sprawie można się zwracać do organizującej Instytucji (Katowice, Stawowa nr. 14, tel. 300-71).

—oOo—

× BACZNOŚĆ MARYNARZE REZERWY! Zarząd Związku marynarzy rezerwy R. P. oddział w Sosnowcu, zawiadamia wszystkich członków, że w dniu 2 października br. o godz. w lokalu własnym (ul. Dietkowska 9) odbędzie się plenarne zebranie. Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich członków konieczna. Ponadto zarząd oddziału prosi o przybycie dotychczas niezrzeszonych marynarzy rezerwy.

× PRZERWA W NAUCE. P. minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego pragnąc umożliwić młodzieży jednorazowy dłuższy wypoczynek i ewentualne wyjazdy do rodzin zarządził by dzień 31 października br. przegradzający niedzielę i wszystkich świętych oraz dzień Zaduszny był w roku bieżącym wyjątkowo wolny od nauki szkolnej.

ZABAWA TANECZNA. W nadchodzącą sobotę odbędzie się przewidziane w programie Tygodnia lotniczego w salach Resursy zabawa taneczna. Komitet zwraca się do wszystkich, którzy dotychczas nie otrzymali zaproszeń, a mają zamiar przyjść na zabawę LOPP o zgłoszenie się po zaproszenia do biura Obwodu w godz. od 17 do 19.

Obóz Zjednoczenia Narodowego

Okręgu Kieleckiego

Obóz Zjednoczenia Narodowego.

ODPRAWA PRZEWODNICZĄCYCH ODDZIAŁÓW O. Z. N. Z TERENU OBWODU KIELCE-POWIAT.

W Kielcach odbyła się pod przewodnictwem przewodniczącego Obwodu O. Z. N. Kielce-powiat inż. Piechowskiego odprawa przewodniczących wszystkich Oddziałów tego Obwodu.

W odprawie wziął udział delegat kieleckiego Okręgu O. Z. N. mgr. M. Dusza, który omówił aktualne sprawy organizacyjne.

ZJAZD OBYWATELSKI O. Z. N. W KOZIENICACH.

W Kozienicach odbył się Zjazd Obywatelski, zorganizowany przez Obwód Kozienicki O. Z. N.

W Zjeździe wzięło udział z górą 200 delegatów wszystkich organizacyj społecznych, kulturalno-oświatowych i gospodarczych z terenu powiatu Kozienickiego. Wśród przybyłych na Zjazd działaczy społecznych nie brak było przedstawicieli ugrupowań politycznych opozycyjnych.

Władze Okręgu Kieleckiego O. Z. N. reprezentował przewodniczący p. W. Dirgasz, a lokalne władze państwowe — starosta powiatowy dr J. Dorosz. Zjazdowi przewodniczył przewodniczący p. M. Kwapisiewicz; do prezydium Zjazdu zaproszono pp. R. Mellerowicza, A. Gregorczyka i M. Rybaka, członków O. Z. N., oraz b. posła J. Makucha, członka Stronnictwa Ludowego.

Referaty na tematy ideologiczne, kulturalno-oświatowe i gospodarcze wygłosili pp. Kwapisiewicz St., Dorosz Z., Pomarański J. Galewski.

Zjazd wysłał depesze hołdownicze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Śmigłego-Rydza i Szefa Obozu O. Z. N., gen. Skwarczyńskiego oraz powziął rezolucję, domagającą się **przyłączenia Śląska Zaolzańskiego do Macierzy.**

Po zakończeniu Zjazdu odbyło się zebranie Rady Powiatowej O. Z. N., poświęcone sprawom organizacyjnym i aktualnym zagadnieniom politycznym.

ZEBRANIA RAD OBWODOWYCH O. Z. N. W PIŃCZOWIE I OPATOWIE.

W Pińczowie odbyło się zebranie Rady Obwodu Pińczowskiego O. Z. N. pod przewodnictwem przewodniczącego Obwodu p. Zwolińskiego.

Zebranie Rady Obwodowej O. Z. N. odbyło się również — pod przewodnictwem przewodniczącego Obwodu p. Wróbla — **w Opatowie.**

Tematem obrad na obu zebraniach były aktualne sprawy organizacyjne.

ZEBRANIE ORGANIZACYJNE O. Z. N. WE WŁOSZCZOWIE.

We Włoszczowie zawiązał się nowy Oddział O. Z. N.

W zebraniu organizacyjnym Oddziału wzięło udział z górą 200 osób. Po wysłuchaniu przemówień wiceprzewodniczącego Obwodu Włoszczowskiego O. Z. N. p. J. Strzębały, przewodniczącego Oddziału we Włoszczowie inż. Bieleckiego i sekretarza Obwodu E. Łukawskiego — zgromadzeni przystąpili do Oddziału O. Z. N. we Włoszczowie.

NOWE KOŁO O. Z. N. W KIELCACH.

W Kielcach powstało nowe Koło O. Z. N. do którego przystąpili urzędnicy skarbowi z terenu miasta.

Na zebraniu organizacyjnym Koła wygłosił przemówienie ideologiczne wiceprzewodniczący Obwodu Kielce-miasto, p. adw. Chęciński.

Z. M. P. W TUMLINIE ZORGANIZOWAŁ MANIFESTACJE W SPRAWIE ŚLĄSKA ZAOLZAŃSKIEGO.

Kierownictwo Związku Młodej Polski w Tumlinie zorganizowało manifestację za przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego do Macierzy.

W manifestacji tej wzięło udział około 1.000 osób, młodzieży, zrzeszonej w Z. M. P., młodzieży szkolnej, członków licznych organizacyj społecznych itp.

Przemówienie wygłosił kierownik szkoły powszechnej w Tumlinie, p. Al. Malecki. Zgromadzeni uchwalili rezolucję, domagającą się **przyłączenia Śląska Zaolzańskiego do Macierzy.**

Z kolei przemówił kierownik Z. M. P. w Tumlinie, p. E. Mandecki, składając wraz z członkami podległej sobie grupy uroczyste przyrzeczenie, że Z. M. P. na rozkaz Naczelnego Wodza pierwszy stanie do oreżnej walki o wolność braci za Olzą.

Rozentuzjazmowana ludność Tumlina i okolic wznosiła liczne okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta, **Naczelnego Wodza i Polaków zza Olzy.**

KRONIKA ZAWIERCIA

Nieszczęśliwy wypadek
DZIEWIĘCIOLETNIEGO CHŁOPCA

Onegdaj w południe 9-letni mieszkaniec Zawiercia, Andrzej Rajczyk, zam. przy ul. Paderewskiego 50, bawiąc się ze swymi rówieśnikami, na podwórzu domu uległ nieszczęśliwemu wypadkowi.

Mianowicie chłopiec spadł z wysokości dwóch metrów i uderzywszy głową o cementowy ściek, doznał pęknięcia kości czołowej.

Chłopca przewieziono w stanie groźnym do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Surowe ukaranie
KIEROWNIKA OCTOWNI

Starostwo zawierciańskie ukarało kierownika technicznego fabryki „Polski Przemysł Octowy" w Zawierciu, inż. Eug. Ziembińskiego grzywną zł 500, z zamianą na 14 dni aresztu i 14 dn. bezwzględnego aresztu.

Inż. Ziembiński został ukarany za odprowadzenie nieczystości z fabryki, za pośrednictwem kanału i rowu odpływowego do stawu fabrycznego TAZ.

Wskutek zanieczyszczenia wody wytrute zostały masowo ryby w stawie.

X POSIEDZENIE RADY POWIATOWEJ. Dzisiaj t.j. w piątek 30 bm. o godzinie 10 rano odbędzie się plenarne posiedzenie Rady powiatowej w Zawierciu. Rada m. in. dokona wyboru pięciu delegatów do okręgowego zgromadzenia wyborczego.

X TAJNY UBÓJ. Starostwo zawierciańskie za prowadzenie tajnego uboju skazało Hechta Rachmila, Nowy Rynek 20 na 30 dni aresztu.

KRONIKA OLKUSZA

Nowy oddział Strzelca
W SŁAWKOWIE

Z inicjatywy robotników fabryki braci Stajo w Sławkowie, powstał przy tej fabryce oddział Zw. Strzeleckiego, do którego zapisało się 80 członków.

Prezesem nowego oddziału wybrany został p. Jan Czerwek, komendantem — p. Tadeusz Rutkowski.

Na zebraniu organizacyjnym byli obecni członkowie powiatowego zarządu Z. S. z Olkusza na czele z prezesem, dr Kiciarskim, który wygłosił okolicznościowe przemówienie, wskazując na chwilę, w której powstaje nowa placówka strzelecka.

X POŻEGNANIE DR OSSOWSKIEGO. Po 11-letniej pracy, wyjeżdża z Olkusza lekarz-chirurg szpitala pow. św. Błażeja w Olkuszu, dr Aleksander Ossowski, przenosząc się do Warszawy. W jednym z lokali olkuskich odbyło się pożegnanie dr Ossowskiego przez kolegów i najbliższych przyjaciół, w czasie którego, na wniosek dr Łapińskiego, dyrektora szpitala, zebrano zł 67.50 na rzecz niesienia pomocy braciom zza Olzy.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Najniższa liczba bezrobot. w Polsce

NA PRZESTRZENI OSTATNICH 8-miu LAT JAK POMYŚLNA KONJUNKTURA ODBIJA SIĘ NA PRODUKCJI I ZATRUDNIENIU?

W ostatnich miesiącach zauważyć się daje we wszystkich niemal dziedzinach wzrost produkcji i zatrudnienia. W ciągu ostatniego roku zatrudnienie zarówno robotników jak i pracowników umysłowych wzrosło z górą o 160.000 osób.

Największy postęp wykazuje przemysł elektrotechniczny. Dzięki modernizacji urządzeń technicznych w wielu przedsiębiorstwach, ogólna wartość wyprodukowanych artykułów w tym zakresie wzrosła w ostatnim miesiącu o 20 proc.

Z poszczególnych działów przemysłu elektrotechnicznego najlepsze rezultaty osiągnęły przedsiębiorstwa, produkujące maszyny i transformatory. Zwyżka produkcji w tym dziale wyniosła w zestawieniu z ub. roku około 100 proc.

W związku ze wzmożonym ruchem budowlanym wzrosła też bardzo znacznie produkcja sprzętu elektrotechnicznego i liczników.

Również wytwórczość hutnicza wykazuje w ostatnim miesiącu znaczny wzrost wyrobów walcowanych o 16 proc., surówki o 11,1 proc. i stali o 6,1 proc. Zanotowano też dalszy wzrost zatrudnienia w tej dziedzinie.

W przemyśle chemicznym zanotowano ostatnio również wzrost obrotów w niektórych gałęziach o 8—10 proc. Ostatnio też zanotowano poważną poprawę w dziedzinie eksportu artykułów chemicznych. O ile stan ten utrzyma się nadal, spodziewać się można, iż eksport chemikalji do końca br. znacznie przekroczy poziom roku zeszłego.

Duży rozwój wykazuje ruch budowlano-mieszkaniowy w ostatnich miesiącach. Istnieje tendencja wyzyskania przez budujących wygasającej z końcem bieżącego roku pełni ulg podatkowych, której sprzyja istniejąca stabilizacja cen materiałów budowlanych.

Pewne ożywienie cechuje też obecnie przemysł garbarski, obuwiany, włókienniczy i futrzarski.

Ruch inwestycyjno-budowlany ze strony czynników publicznych utrzymuje się w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Ożywienie w ruchu budowlanym spowodowało wzrost zapotrzebowania na żelazo budowlane. Zwiększyło się ono tak szybko, że huty nie mogą nadążyć z produkcją i dostarczają żelaza w ciągu 2 do 3 miesięcy od chwili zamówienia. Również pracujące pełną parą redowki cementu mogą go dostarczać najwcześniej w 2 do 3 tygodni od chwili zamówienia.

Według ostatnich danych urzędowych zatrudnionych jest ostatnio na robotach publicznych 248.000, w tem z kredytów Funduszu Pracy 73.921. W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego, kiedy zatrudnionych było 212.600, oznacza to wzrost zatrudnienia o przeszło 36.000 osób, do czego w dużej mierze przyczyniła się akcja Funduszu Pracy.

Liczba bezrobotnych poszukujących pracy i zarejestrowanych w biurach pośrednictwa pracy wynosi na dzień 15 września br. w okrągłych cyfrach 210 tysięcy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy w tym samym czasie liczba bezrobotnych wynosiła 252 tysięcy, oznacza to zmniejszenie bezrobocia o 42 tysiące osób.

Warto zaznaczyć, że na koniec 1930 roku było bezrobotnych zarejestrowanych w biurach pośrednictwa pracy 227 tysięcy, a na koniec lutego ub. roku 548 tysięcy. W ten sposób w ciągu półtora roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 338 tysięcy.

Ostatnia liczba bezrobotnych (210 tysięcy) jest najniższą liczbą na przestrzeni ostatnich 8 lat 1930—1938 i to pomimo znacznego przyrostu ludności w tym okresie.

SPORT

Manewry jesienne
motocyklistów sosnowieckich

Sezon letni jazdy motocyklowej ma się już ku końcowi. Według programu na sezon bieżący Klub Motocyklowy Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu organizuje jeszcze następujące imprezy: w dniu 2 października udział w pobudce rannej L. O. P. P., a następnie wycieczka do Rydułtowych na wyścigi ulicami miasta, w dniu 9. X. „Manewry jesienne motocyklistów", w dniu 16. X. wycieczka do Krakowa i na Sowiniec i w dniu 28 października uroczyste zakończenie sezonu letniego.

Na szeroką skalę zakrojona jest impreza pod tytułem „Manewry jesienne motocyklistów".

Na dwa obozy podzieleni członkowie Klubu (białych i niebieskich) z przeciwnych stron zaatakują linię wyznaczoną na mapie sztabowej przez kierownictwo manewrów. Linię tę muszą odnaleźć na gruncie atakujące strony, dotrzeć do niej przez bezdroża i zatknąć w oznaczonych na mapie punktach chorągiewki zwycięskiej barwy. Zwycięża strona, która wcześniej i bez omyłki obsadziła wytkniętą linię.

Będzie to pierwsza tego rodzaju impreza w Zagłębiu, którą poprowadzą panowie oficerowie rezerwy porucznicy T. Głuch i S. Niesporek pod inspekcją porucznika L. Michalskiego. Do udziału w tych imprezach Klub za naszym pośrednictwem zaprasza wszystkich niezrzeszonych motocyklistów.

W dniu 2 października zbiórka o godz. 8 przed Ratuszem. Zbiórka na dalsze imprezy przed lokalem Klubu, Sosnowiec, Orla 5, również o godz. 8.

FRANCUZI CHCĄ Z NAMI GRAĆ W KOSZYKÓWKĘ

Francuski Związek piłki ręcznej zwrócił się do naszego Związku z propozycją rozgrywania corocznie spotkań międzypaństwowych w koszykówce męskiej.

Pierwszy taki mecz miałby się odbyć w Paryżu w lutym 1939 r.

KUSOCIŃSKI STARTUJE

W nadchodzącą niedzielę 2 października br. o godz. 10 na boisku Skry rozegrane zostaną jubileuszowe zawody lekkoatletyczne RKS Skra z okazji 15-lecia istnienia klubu. W zawodach tych w biegu 3 km startować będzie Janusz Kusociński.

TYLKO GIERUTTO NA LIŚCIE NAJLEPSZYCH LEKKOATLETÓW ŚWIATA

W ogłoszonej przez „Leichtathlet" liście dziesięciu najlepszych lekkoatletów świata w poszczególnych konkurencjach, jedynie Gierutto — jako jedyny reprezentant Polski — został sklasyfikowany. Gierutto zajmuje w dziesięcioboju 4 miejsce z 7006 punktami za Niemcem Sievertem 7467 pkt., Szwedem Bexellem 7214 pkt. i Niemcem Glötznerem 7075.

W pchnięciu kulą Gierutto znajduje się na 13 miejscu z wynikiem 15.66.

OFIARY

Zł 20.— dla uchodźców zza Olzy składa Klub Motocyklowy Zagł. Dąbr. w Sosnowcu, Zł 10.— na uchodźców zza Olzy składa Sza[illegible] ter Celina z Sosnowca.

O. SOYKA

Karty i Miłość

Adaptacja autoryzowana
EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

19)

Strona uczuciowa, odgrywająca znaczną rolę w tym okresie życia, u Nory nie wywołała dotąd żadnych zaburzeń sercowych. Może dlatego, że nie bywając nigdzie, znała stosunkowo nie wiele ludzi. Kolegów brata, którzy bez wyjątku w niej się kochali na zabój ku bezgranicznemu oburzeniu swoich sióstr oraz ich przyjaciółek, Nora unikała w miarę możności, w najlepszym zaś razie udawała, że nie widzi składanych jej hołdów. Znajomi ojca, odwiedzający ich chętnie, traktowali dziedzicznę z szacunkiem należnym pani domu, którą faktycznie reprezentowała, ponieważ od kilku lat pani Otrzycka prawie nigdy nie brała udziału w tych przyjęciach. Niektórzy młodsi koledzy ojca mieli poważne zamiary wobec dziewczyny i zabiegali usilnie a bezskutecznie o jej względy, a próby otwartego postawienia kwestii kończyły się nieraz na tym, że dotknięty w ambicji własnej konkurent zrywał stosunki towarzyskie, ustępując innemu miejsca.

Wczesną wiosnę państwo Otrzyccy spędzali zaryczo w Zakopanem ze względu na panią Otrzycką, której zdrowie, podorwane dziewczynym trybem życia, szwankowało, oczywiście.

Żyło się wówczas cicho i spokojnie w sanatorium urzędniczym. Dla pani Otrzyckiej zmiana polegała tylko na tym, że prawie cały dzień spędzała z książką na werandzie zamiast fotelu w swoim pokoju, mniej czytała, przypatrując się długo panoramie Giewontu i nad czymś rozmyślając. Za to reszta rodziny używała: młodzi robili we dwoje wycieczki na nartach lub pieszo — zależnie od warunków terenowych; ojciec odpoczywał, nabierając sił na cały rok do następnego urlopu — wysypiał się, czasem też spacerował trochę, a po obiedzie chodził niezmiennie do Trzaski, przy kawie czarnej i dziennikach odrywał się na parę godzin od trosk codziennych.

Niekiedy córka mu towarzyszyła, bo syn wolał zaglądać do kawiarni o innej porze, gdy sale wypełniały się strojnym tłumem, zbierającym się na dancing wieczorny.

Z całej rodziny tylko młody Antoni Otrzycki miał sporo znajomych w Zakopanem, więc Nora zdziwiła się nieco, gdy pewnego popołudnia, siedząc z ojcem na oszklonej werandzie u Trzaski, ujrzała młodego człowieka, który się zbliżył do ich stołu, przywitał się przyjaźnie z panem Otrzyckim i poprosił o przedstawienie go dziewczynie.

Był to Ostoja-Iwicki, obywatel ziemski z Kutnowskiego, przystojny wytworny mężczyzna w wieku trzydziestu kilku lat, jak się później okazało, przygodny znajomy ojca.

Od tego czasu pod różnymi pretekstami przyłączał się do nich przy każdej sposobności i jak Nora zauważyła, unikał innego towarzystwa, kłaniając się jedynie z daleka eleganckim paniom i panom.

Takiew wyróżnienie wydawało się trochę dziwne, lecz nie zajmowało wcale dziewczyny ani jej nie schlebiało — zbywała je jo jrostu szczerą obojętnością.

Przy wielkim wrodzonym zmyśle obserwacyjnym Nora wyrobiła sobie prędko sąd o Ostoi-Iwickim: był to miły, szablonowo dowcipny towarzysz, jeśli chodziło o lekką rozmowę salonową, gładki w obejściu, nie narzucający się zbytnio — jednym słowem przyjemnie „nijaki". Był prawdopodobnie bogaty, ubierał się z wykwintną prostotą, świadczącą o dobrze wyrobionym guście, miał piękny samochód.

Nora odnosiła się przyjaźnie do młodego człowieka. Zgadywała wprawdzie płytką treść pod gładką powłoką, czuła się jednak lepiej w jego towarzystwie, niż w towarzystwie młodzieńców z innej sfery, z którymi się do tej pory stykała, więc mu udzielała sporu czasu i przyjmowała drobne usługi, ofiarowane zresztą w formie bardzo taktownej, nie dopuszczając myśli o jakichkolwiek ukrytych zamiarach.

(C. d. n.)

PROGRAM RADIOWY

PIĄTEK, 30 WRZEŚNIA.

5,15 Audycja poranna — płyty. 6,20 Muzyka — płyty. 6,45 Gimnastyka. 7,15 Koncert poranny. 8,00 Audycja dla szkół. 11,00 „Pan Zagłoba limnikiem" — fragment z powieści Henryka Sienkiewicza — audycja dla szkół. 11,30 Utwory fortepianowe Brahmsa — płyty. 11,57 Sygnał czasu. 12,03 Audycja południowa. 13,50 Wiadomości bieżące. 14,00 Muzyka obiadowa — płyty. 15,10 Giełda zbożowa i towarowa w Katowicach. 15,15 Opowiadanie Jana Grabowskiego dla dzieci. 15,30 Rozmowa z chorymi. 15,45 Wiadomości gospodarcze. 16,00 Koncert rozrywkowy. 16,45 „Truskawiec" — felieton. 17,00 „Jak spędzać święto?" 17,10 Koncert. 17,50 Wiadomości gospodarcze. 17,55 Program na jutro. 18,00 „Od ścieżek do autostrad" — pogadanka. 18,10 Koncert solistów. 18,45 Nowości literackie. 19,00 Utwory fortepianowe. 19,20 Pogadanka aktualna. 19,30 Koncert rozrywkowy. 20,55 Pogadanka aktualna. 21,00 „Pani Kaletowa" — proza. 21,10 „Kalejdoskop" — koncert rozrywkowy. 21,50 Wiadomości sportowe. 22,05 Rozmowa ze słuchaczem. 22,15 Koncert popularny. 23,00 Ostatnie wiadomości.

„Pytanie moje jest chyba dość trudne dla szanownego kandydata?"
„Pytanie to nie — tylko odpowiedź, panie psorze!"

I TO TEŻ JEST POGLĄD

Dłużnik do wierzyciela:

— Z panem nie można dojść do ładu: wypożycza pan parasol gdy słońce świeci, a żąda pan zwrotu, gdy deszcz pada.

Psy w dziejach człowieka

Pies obrońcą i napastnikiem

Psy, podobnie jak wszystkie inne zwierzęta, zostały obdarzone przez naturę właściwościami odpowiedniemi do klimatu, otoczenia, warunków bytu itd. Józef Majewski w swojej książce o psie domowym przytacza szereg ciekawych przykładów z najdawniejszych dziejów, jaką rolę odgrywały w życiu człowieka pewne gatunki psów, lub jaką je do tej roli ludzie przysposabiali.

OKRUTNE BRYTANY.

Przed kilku wiekami ludzie, widząc siłę i odwagę brytanów, zaczęli je tresować w kierunku dokonywania okrutnych czynów. Psy te miały wówczas za zadanie dopomagać w walce człowiekowi przeciw człowiekowi.

W roku 1514 używali Hiszpanie psów tych do walk z Indjanami, rzucały się więc one w czasie bitwy na szeregi indyjskie, czyniąc straszliwe spustoszenie. Pies taki chwytał pierwszego lepszego Indjanina za ramię i zaciągał do swoich, w razie zaś prób obrony ze strony człowieka, dusił go na miejscu.

Mimo wszystko jednak okazywał się nieraz szlachetniejszym od swoich panów. Indjanie opowiadają sobie starą historję o psie okrutnego kapitana Jago de Senadza, który kazał swemu psu rozszarpać schwytaną do niewoli indiankę. Pies, na widok łez nieszczęśliwej kobiety, mimo gwałtownych okrzyków swego pana, nie tknął Indianki.

W roku 1798, gdy mieszkańcy Jamajki podnieśli bunt przeciw Anglikom, Anglicy wysłali na wyspę wielką ilość brytanów, na który widok przerażoni murzyni poddali się bez oporu.

Ulubionymi psami Greków i Rzymian były brytany tybetańskie, zwierzęta o takiej sile, że starożytni używali ich do walki z dzikami, a nawet lwami.

INTELIGENCJA PSIA.

Siła nie jest przecież jedyną zaletą psów. Inteligencja psów jest nieraz zdumiewająca.

Słynny był pies, Bernard Barry, który dzięki swej odwadze i inteligencji uratował życie 40 ludziom. Zawsze wychodził na poszukiwanie zbłąkanych podróżnych z koszykiem uwiązanym u obroży, napełnionym żywnością i winem, a odszukawszy zbłąkanego człowieka, prowadził go do mnichów do klasztoru św. Bernarda. Często zdarzało się, że zbłąkanego, jeśli ten był już bez sił z wyczerpania, odnosił, dźwigając na grzbiecie. Służył tak ludziom, błąkającym się wśród gór przez lat 12. Dziś, wypchany Barry stoi w Muzeum w Bernie.

PIES ALEKSANDRA WIELKIEGO.

Podanie głosi, że gdy Aleksander Wielki wyruszył na podbój Indji, przysłał mu król Albanji psa rzadkiej piękności i wielkiego wzrostu. Aleksander zachwycony był zwierzęciem, lecz chcąc wypróbować jego odwagę, wypuścił na niego niedźwiedzia i dziki. Pies, nie ruszył się na ten widok z miejsca. Wówczas Aleksander rozgniewany, przypisując tę obojętność lenistwu psa, kazał go zabić.

Gdy wiadomość o tym doszła do króla Albanji, przysłał on Aleksandrowi Wielkiemu drugiego takiego samego psa, zaznaczając, iż pies przywykł jedynie do walk z najgroźniejszymi zwierzętami. Odtąd pies królewski walczył tylko przeciw lwom i słoniom i wychodził z nich zwycięsko, stając się ulubieńcem króla.

CHART NA SAHARZE.

Na Saharze i w sąsiednich okolicach pustyni używa się psa — podobnie jak u nas — do wszelkich usług, psy jednak nie są tam cenione wcale. Wyłącznie tylko chart jest lubiany, będąc psem biednych i bogatych. Arabowie dbają nadzwyczajnie o zachowanie czystości rasy chartów i nieraz mieszkaniec Sahary wyjeżdża w dalekie strony w poszukiwaniu odpowiedniego „partnera" dla swojej charcicy, nierasowe szczenięta bezlitośnie są uśmiercane.

OBRAŻLIWY PUDEL.

Psy mają często swoje dziwactwa. Pudel np. często stara się naśladować człowieka, fantazjuje, jest oporny w nauczaniu, często pokazuje jakieś własnego pomysłu sztuczki. Jest bardzo obrażliwy, potrafi w takim nastroju głodować, a jeśli popełni coś złego, w obawie przed karą, ukryje się, nie pokazując się nawet wtedy, gdy musi już mu dokuczać głód.

Pudel jednak odznacza się roztropnością. Pewien handlarz drobiu wyuczył swego pudla pilnowania kur. Każdego wieczora pudel wkładał ostrożnie głowę w szparę klatki, w której się mieściły kury, „licząc", czy której nie brakuje. Pewnego razu w nieobecności pudla właściciel kur sprzedał trzy z nich innemu handlarzowi. Pudel zjawił się przy klatce niedługo potym i węsząc drogą, dognał kupca, zmuszając go do powrotu. Odtąd właściciel kur musiał dokonywać transakcji sprzedaży w obecności swego pudla.

DZIECI

Ciotka mówi Józiowi, że bocian przyniósł braciszka i pyta go, czy chciałby zobaczyć małego.

— Małe dzieci już widziałem — odpowiada Józio — wolę zobaczyć bociana.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrzynka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61673

[illegible] naczelny przyjmuje w godz. 11 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm; w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztują: 30 drobnych ogł. 20 zł. 20 drobnych ogł. 15.00 zł. 10 drobnych ogł. 7.00 zł. 5 drobnych ogł. 4.00 zł. Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po [illegible]

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, ulica Małachowskiego 1 — DĄBROWA, Sobieskiego, róg 3 Maja, tel. 68.302, p. J. Góralski. GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. WOJKOWICE KOM., kiosk p. Jaśkowskiego. ŁAZY, Wł. Jawórski. OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. STRZEMIESZYCE, garnia W. Bagińskiej. ZAWIERCIE, 3 Maja 29. ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. ŻARKI, Fr. Cacoń. MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" w SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4 — REDAKTOR ODP. HENRYK STRZYŻEWSKI